

**37
LET**

**Mednarodni festival
sodobne glasbe**

KOGOJEVI DNEVI 2016

Sezona XXXVII/3

Organizator: Mednarodni festival Kogojevi dnevi
Prosvetno društvo Soča Kanal

Soorganizator:

KULTURNI DOM
NOVA GORICA

Glasba

Galerija

Film

Partnerja:

MESTNA OBČINA
NOVA GORICA

POT MIRU

Sobota, 17. september 2016, ob 19.00
Bazilika Marijinega vnebovzeta
Sveta Gora pri Novi Gorici

»Barve zelenega smaragda«

Ljudska simfonična pesnitev – krstna izvedba
Glasba in vsebinska zasnova: Avgust Ipavec

*Prireditve ob 100-letnici prve svetovne vojne
in soške fronte.*

Simfonični orkester RTV Slovenija

Marjan Grdadolnik, dirigent

**MePZ Adoramus in udeleženci duhovno
pevskega tedna v Soči**

Primož Malavašič, vodja zbora

Režiser in koreograf: Henrik Neubauer

(70 let umetniškega dela)

Asistentka koreografa: Vesna Cestnik Tehovnik

Božje vile: učenke 5. in 6. razreda baletne šole

Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana

Sodelujejo: Otroška folklorna skupina Pastirci
izpod Krna Drežnica in KUD igralska skupina
Drežnica

Vodja: Rina Berginc

Recitator: Milan Štefe

Simon Gregorčič: Pavle Ravnohrib

Božja vila: Sanja Rejc

Slovenski vojak: Žan Perko

Avstrijski vojak: Jernej Kuntner

Ruski vojak: Simon Dobravec

Italijanski vojak: Romeo Grebenšek

Režiserka: Špela Kravogel Spela

Častni pokrovitelj koncerta je predsednik
Republike Slovenije Borut Pahor.

Koncert je posvečen 100-letnici prve svetovne vojne, še posebej padlim v septembrskih bitkah leta 1916 na Goriškem in Sveti gori.

»V Kanalu se nad mestom, kjer se hči planin umiri v čudovit biser smaragdnih barv, pne čudovit most. Slika reke Soče naj bo prisposoba vsakemu kulturnemu utripu tega kraja. Ne živimo v najlepših časih. Iz zgodovine se ne želimo nič naučiti. Vsak dan se ubija. Največje zlo pa je brezčutnost človeka. Stari ljudje umirajo sami – to doživljam kot duhovnik za bolnike – vsak dan. V tej brezčutni revščini medsebojnih odnosov je bilo srečanje z vojaki, ki so umirali, zdravilo za ranjeno dušo in srce.«

Avgust Ipavec,
skladatelj Barve zelenega smaragda

Avgust Ipavec, slovenski skladatelj in duhovnik, ki je že štiri desetletja zaposlen v bolnišnici Otto-Wagner-Spittal na Dunaju, prihaja iz Gorice (Italije). Prejemnik zlatega častnega znaka Republike Avstrije (leta 2006) je svoje življenje posvetil teologiji in glasbi. Po diplomu na Teološki fakulteti v Ljubljani leta 1966 je vpisal študij kompozicije na Akademiji za glasbo v Ljubljani in ga leta 1974 z odliko zaključil. Podiplomski študij je nadaljeval na dunajski Visoki šoli za glasbo, ki ga je opravil v razredu prof. Alfreda Uhla. V opusu Avgusta Ipavca izstopajo obsežna glasbena dela s programskim ozadjem, ki so pogosto povezana s plesno muzo, poleg teh pa oratoriji in velika zborovska dela: baletna suita *Zlatorog* (1974), *Križev pot*, štirijezična maša *Missa populorum*, ki so jo leta 2003 izvedli na Sveti Gori v koncertni postavitvi, oratorij o sv. Frančišku Asiškem *Fonte d'Amore*, oratorij o pesniku Simonu Gregorčiču *Pusti peti moj' ga slavca*, iz leta 1998 oratorij o sv. Benediktu in sv. Bernardu *Ad Missam in Agris*.

Tudi ljudska simfonična pesnitev *Barve zelenega smaragda*, ki jo je začel pisati leta 2008 na podlagi navdiha, ki je prišel od zunaj, vključuje velik simfonični orkester, zbor, recitatorje in plesalce. Besede Avgusta Ipavca: »Bila bi velika laž, če bi rekel, da sem skladbo napisal sam. Navdihe sem dobil ob srečanjih v dolini Soče. Bil sem duhovnik v Kobaridu. Slišal sem besede pranečaka Simona Gregorčiča: "Za vsakim grmom vidim ranjenega vojaka!" Zanimivo je, da ljudje v dolini Soče, kjer je tudi moje stalno bivališče, živijo s spomini tragične zgodovine. Ta žlahtna posebnost duše – sočutje – je v velik ponos in je dragocen biser

slovenskega naroda.« Neizvedeno skladbo je leta 2014 revidiral, za dokončno obliko pa ga je navdihnilo glasbeno srečanje z dirigentom Marjanom Grdadolnikom in njegovim zborom.

Skladbo *Barve zelenega smaragda* bi lahko razdelili na štiri dele: prvega z naslovom *Simon Gregorčič*, drugega *Sonce planin*, tretjega *Žalostna pot vojakov* in njihova smrt in četrtega *Vojakove neveste poroka*. Skladbo, ki obeležuje 100-letnico prve svetovne vojne in soške fronte, povezujejo besedila primorskih pesnikov in izvirna pisma vojakov, polna tenkočutnosti, enkratnosti in pretresljivosti v slovenščini, italijanščini, nemščini, ruščini in francoščini. »V vojni trpijo vojaki, z njimi vsa dolina in ljudje. Hvaležen sem pokojnemu režiserju Marjanu Bevku, ki me je spodbujal in obdaroval z avtentičnimi pismi. Želim, da bi njegovo poslanstvo v dolini Soče ostalo večno.«

Vsebina:

Prve strani partiture nas popeljejo h goriškem pesniku in duhovniku Simonu Gregorčiču, ko ob mraku večera in tiktakanju ure doživlja boleče slutnje prihajajoče prve svetovne vojne: »Vihar grozán, vihar strašán prihrumel bo!«

Zaprte oči mislijo, kako sonce v gorah na večer zažari. V srcu prisluškuje pesmi Soče in vzdihne v želji: »Mojo srčno kri škropite po planinskih sončnih tleh!«

Ura tiktaka naprej v bolečino usode poklica: »Za mano ure sreče, krog mene stene večne ječe.«

S slepečo svetlobo vstopi Božja vila: »Napolni svet z ljubeznijo!«

Glasba pesnika zapusti, ko se v gorah budi jutro. Sonce zažari in veselje pastirjev prihaja s pesmijo: »Ko kralj po planini visoki.«

Ob prihajajočem večeru se zasliši iz zvonika Ave Marija. Pastir v planinah ob večerni molitvi podarja občutek vdanega pogovora z Bogom.

Ljudsko izročilo pravi, da so v Trenti plesali tri dni in tri noči. Rezijani zaigrajo. To veselje prekine strel granate. Lunin sij pošilja v barve zeleno smaragdne Soče podobe vojakov.

V pozni noči nastopi počitek; ranjeno srce išče svetlobo zvezde, ki pripoveduje o domu, o dragem otroku, o ljubeči ženi – vojaki pišejo in berejo pisma.

Na Svet' večer snežni plaz prinese smrt vojakom iz Linza, ki so bili nastavljeni v dolini Lepene. Za sočutje časa ni. Bitka gre naprej.

Sledi noč počitka, v kateri pride do izraza obup vojakov.

Ko granata pobije poslednjega vojaka, pridejo Božje vile, da bi prosile Boga odpuščanja.

V samoto slovenske hiše, v trpljenje mlade vdove se je skrilo trpljenje: »Njega od nikoder ni!«

Le mlada zaročenka zaprosi doma mater: »Dajte mi poročno obleko, nocoj grem k njemu, ki me čaka ...!«

Henrik Neubauer, operni režiser, koreograf, redni profesor na akademiji za glasbo, zdravnik, publicist, zgodovinar opere in baleta, je po nekaj letnem delu kot asistent na Medicinski fakulteti v Ljubljani postal šef baleta in koreograf ljubljanskega Baleta, nato je za deset let prevzel umetniško vodenje Festivala Ljubljana. Po delu kot umetniški vodja Opere in baleta Maribor je prešel v pedagoške vode in predaval na Akademiji za glasbo Ljubljana na pevskem oddelku in operni šoli. Od leta 2007 poučuje na Višji baletni šoli Konservatorija za glasbo in balet v Ljubljani, katere ustanovitev je pripravljajal od leta 1997 dalje.

Njegov ustvarjalni opus v Sloveniji in Avstriji, Italiji, Hrvaški, Srbiji, Irski, Bolgariji, Slovaški predstavlja prek 80 baletnih koreografij, 80 koreografij v opernih in dramskih predstavah, prek 40 koreografij za posebne prireditve, 33 opernih in operetnih režij in 13 režij dramskih iger v francoščini. Napisal je več kot 30 knjig in prek 500 člankov s področja opere in baleta. Njegovo najpomembnejše publicistično in raziskovalno delo je *Razvoj baletne umetnosti v Sloveniji* v dveh delih. Poleg tega sodeluje pri izdajah številnih enciklopedičnih edicij ter predava širom sveta. Deluje v mednarodnih in domačih organizacijah, na inštitutih, v komitejih, društvih, ki obsegajo področja od baleta do festivalske dejavnosti in koncertnih agencij. Je član komisij, kot je ZRC SAZU, in različnih programskih svetov ter predsednik in član žirij domačih in tujih tekmovanj. Med priznanji, ki jih je prejel za izjemne umetniške dosežke, velja omeniti iz zadnjih let zlati red za zasluge, ki mu ga je leta 2009 podelil predsednik republike dr. Danilo Türk. Na kongresu Türyaka v Istanbulu ga je predsednik turške vlade Erdogan odlikoval z nazivom Distinguished Senior Citizen of the World. Leta 2014 je bil nominiran za častnega meščana Ljubljane.

Simfonični orkester RTV Slovenija, ustanovljen leta 1955, je v šestdesetih letih ustvarjanja zapustil

pomembno sled v slovenskem glasbenem prostoru. Od ustanovitve naprej so njegova temeljna dejavnost studijska in koncertna snemanja za nacionalni glasbeni arhiv, ki je na voljo radijskim in televizijskim programom. Orkester s koncertnim programom, ki obsega skladbe iz svetovne zakladnice vseh umetnostnih obdobij, antologije ter krstne izvedbe slovenskih skladateljev, privablja raznovrstno občinstvo. Širok krog poslušalcev si pridobiva s koncerti orkestrirane popularne glasbe, ki jih izvaja skupaj z najopaznejšimi ustvarjalci domače zabavne glasbe. Posnel je skoraj celoten slovenski simfonični repertoar in je za najboljše poustvaritve domačih skladb prejel številna visoka priznanja. Domača in mednarodna diskografija orkestra obsega več kot 400 zgoščenk.

Prvi Simfonični orkester RTV Slovenija je začel delovati leta 1928. Za prekinitev delovanja 65-članskega orkestra leta 1947 je bila kriva ustanovitev Slovenske filharmonije. Zaradi programskih potreb po lastni produkciji je Radio Slovenija leta 1955 ponovno ustanovil orkester s takrat prvim šefom dirigentom Urošem Prevorškom (1955–1966), sledili so mu: Samo Hubad (1966–1980), Stanislav Macura (1980–1981), Anton Nanut (1981–1998), Lior Shambadal (2000–2003) in David de Villiers (2003–2006). Sedanji šef dirigent orkestra je odlični kitajski dirigent En Shao, ki je to mesto prevzel leta 2006. V zadnjem desetletju je orkester največ pozornosti strokovne javnosti zbudil z odmevnimi projekti, pri katerih so sodelovali priznani dirigenti in solisti: Marko Letonja, Angela Gheorghiu, Roberto Alagna, Miša Majski, Stefan Milenković, Aldo Ciccolini, Radu Lupu, Mate Bekavac, Irena Grafenauer, Marjana Lipovšek, Ivo Pogorelić, The King's Singers, Konstantin Bogino, Mario Brunello, José Carreras, Radek Baborak, Sarah Chang, Dejan Lazić, Claude Delangle in drugi. Simfonični orkester RTV Slovenija redno gostuje v evropskih prestolnicah glasbene kulture, v zadnjih sezonah z velikim uspehom v sloviti amsterdamski dvorani Concertgebouw, v dunajskem Musikverein in Konzerthausu, v dvorani Kölnske filharmonije, na turnejah in posameznih priložnostnih koncertih v državah Evropske unije.

Marjan Grdadolnik, idejni vodja in dirigent Simfoničnega orkestra Cantabile, se uvršča v novo generacijo slovenskih pedagogov in dirigentov. Diplomsko je z odliko opravil leta 2009

v razredu prof. Milivoja Šurbka na Akademiji za glasbo Ljubljana, ki mu je leta 2008 za dirigentske dosežke podelila študentsko Prešernovo nagrado. Študijsko se je izpopolnjeval pri prof. Wolfgangu Dörnerju in maestru Dejanu Saviću.

Njegovo uspešno umetniško pot je začrtalo delovanje Simfoničnega orkestra Cantabile, ki se mu kot dirigent posveča od prvih zametkov komornega muziciranja do vrhuncev z zadnjimi koncertnimi sezonami in s koncerti tako doma kot na tujem. Pomembno je tudi sodelovanje z Akademijo za glasbo Ljubljana, kjer večkrat gostuje kot dirigent akademskega pihalnega in simfoničnega orkestra. Kot gostujoči dirigent je vodil Evropski orkester študentov medicine in z njim izvedel dva odmevna koncerta (2009), mladinski simfonični orkester Orkesterkamp Symphony, Pihalni orkester Logatec (2000 in 2013), Evropski orkester zdravnikov EDO (2015).

Predano se posveča vokalni glasbi in vodi MePZ Adoramus Logatec, s katerim se udeležuje državnih in mednarodnih tekmovanj: leta 2000 je zbor na tekmovanju v Pragi dosegel absolutno prvo mesto, Marjan Grdadolnik pa je kot najboljši dirigent tekmovanja priznanje prejel od znamenitega skladatelja Petra Ebna.

Je organist v domači župniji sv. Nikolaja v Dolnjem Logatcu. Udejestvuje se tudi kot skladatelj, ki je toplo sprejet med publiko. Skladbo *Laudate Dominum* za zbor in godalni orkester redno izvajajo najrazličnejši izvajalci doma in na tujem.

Doma in v tujini večkrat nagrajeni **Mešani pevski zbor Adoramus** deluje od leta 1987 na pobudo dirigenta Marjana Grdadolnika in redno sodeluje pri bogoslužjih v domači župniji sv. Nikolaja v Dolnjem Logatcu. Med pomembnejšimi nagradami zbora so trikratno srebrno odličje na Naši pesmi; na mednarodnem festivalu adventne in božične glasbe v Pragi je prejel nagrade za absolutnega zmagovalca tekmovanja, najbolje izvedeno skladbo in najboljšega dirigenta (2000); na mednarodnem tekmovanju Cracovia cantat v Krakovu je osvojil prvo mesto med mešanimi zbori in drugo v kategoriji sakralne glasbe (2012), na pevskem tekmovanju v Riminiju je osvojil zlato priznanje (2013); na regijskem tekmovanju v Ljubljani je prejel zlato priznanje, priznanje za najboljši mešani zbor in najboljšo izbiro programa. Na mednarodnem tekmovanju in festivalu Canco Mediterranea v Lloret de Maru je navdušil v tekmovalnem in festivalskem programu in

prejel dve zlati odličji, dirigenta pa so povabili k sodelovanju v strokovni komisiji tekmovanja (2014). Leta 2015 je zbor prejel zlato priznanje na mednarodnem tekmovanju v Ohridu. Ob 25-letnici delovanja je s koncertom gospel glasbe napolnil dvorano s 1500 obiskovalci.

Primož Malavašič je po zaključenem šolanju iz harmonike (Srednja glasbena in baletna šola Ljubljana) in orgel (Orglarska šola Ljubljana) nadaljeval študij orgel, klavirja in dirigiranja na Deželнем konservatoriju v Celovcu (prof. orgel Klaus Kuchling), študij cerkvene glasbe pa na ljubljanski Akademiji za glasbo, kjer je leta 2000 z odliko diplomiral. Na Fakulteti za management v Kopru je zaključil podiplomski študij in si pridobil naziv specialist managementa v izobraževanju.

Kot zborovodja otroškega in mešanega zbora župnije Podlipa pri Vrhniki, Okteta Raskovec in Zbora Sv. Pavla (Vrhnika), PAZ Vinko Vodopivec in Komornega zbora Krog (Ljubljana) je dosegel številne uspehe. Z PAZ Vinko Vodopivec je osvojil tri srebrne plakete v Mariboru, tri zlata priznanja (Bratislava, Zadar, Varna) in priznanje za najboljšega dirigenta (Praga). Imel je odmevne turnee na Švedskem, v Nemčiji, Južnoafriški Republiki in Srbiji. Več nagrad je prejel z zborom Krog. Kot pianist in organist sodeluje z zborom Ignacij Hladnik iz Tržiča in s Slovenskim komornim zborom, s katerima je posnel nekaj zgoščenk. Je član Nacionalne komisije za glasbeno šolstvo pri Ministrstvu za izobraževanje in šport Republike Slovenije. Od leta 2004 je ravnatelj Glasbene šole Logatec, od leta 2014 pa vodi mešani komorni zbor Ljubljanski madrigalisti.

Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana je sestavljena organizacija, ki izvaja programe osnovnega in srednjega glasbenega in baletnega izobraževanja ter program višjega baletnega izobraževanja. Z začetek baletnega izobraževanja na Slovenskem štejemo ustanovitev baletnega ansambla pri ljubljanski Operi (1919), v okviru katerega je nastala baletna šola (vodja Vaclav Vlcek). Leta 1944 je bila ustanovljena Operna baletna šola (vodja Peter Golovin Gresserov in po letu 1946 Pia in Pino Mlakar) in leta 1948 Državna nižja baletna šola (ravnatelj Pino Mlakar). Srednja baletna šola je bila ustanovljena leta 1953 (ravnateljica Gizela Bravničar). Leta 2007 je bila ustanovljena še Višja baletna šola. Na Srednji glasbeni in baletni šoli je diplomiralo prek 1800

glasbenikov in baletnih plesalcev, od katerih so se mnogi uveljavili na umetniškem in pedagoškem področju tako doma kot na tujem. Šola z uspešnimi nastopi posameznikov ter orkestrskih, komornih in baletnih zasedb, z gostovanji doma in v tujini, s številnimi nagradami na regijskih, državnih in mednarodnih tekmovanjih dosegajo zavidljiv uspeh in priznanja. Nosi pomen inštitucije, na kateri v veliki meri sloni slovensko glasbeno in baletno poklicno izobraževanje.

Folklorna skupina Pastirci izpod Krna je otroška skupina Podružnične šole Drežnica. Prvič so se s folklorno odrsko postavitvijo predstavili leta 1986 z *Drežničar, kje maš kozice* Tončke Marolt. Leta 2004 so bili izbrani za nastop na Srečanju otroških folklornih skupin Slovenije. Pridno zbirajo otroške igre, običaje in obujajo navade drežniških vasi. Radi pojejo, plešejo in se igrajo in vse to prepletajo skozi pouk in druge dejavnosti na šoli.

KUD Igralska skupina Drežnica je bila ustanovljena leta 1994 z enim samim namenom – popestriti kulturni utrip na Drežniškem. Od takrat, ko so na oder postavili njihovo prvo predstavo Linhartovo Županovo Micko, pa je skupina s svojim delovanjem segla daleč preko drežniškega podeželja, tudi preko meja in celo oceanov. Za delo na gledališkem področju so bili člani skupine in skupina sama večkrat nagrajeni. Vodja obeh skupin je Rina Berginc.

Špela Kravogel Spela je diplomirana dramaturginja, ki svojo profesionalno pot posveča dramaturgiji in režiji zvoka. Poznana je kot režiserka številnih sinhronizacij risank na RTV Slovenija in režiserka sinhronizacij celovečernih animiranih filmov. Od leta 2011 kot dramaturginja in režiserka stalno sodeluje z Uredništvom igranega programa Radia Slovenija.

Pripravila: Metka Sulič

Organizator: Mednarodni festival Kogojevi dnevi
Soorganizator: Kulturni dom Nova Gorica
Partner: Mestna občina Nova Gorica